

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС навчальної дисципліни СТРАТЕГІЧНЕ ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Географія

Спеціальність: 106 - Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: к.геогр.н., доцент Костащук Володимир Іванович

Профайл викладача:

[http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[1594\]\[caf_per_s_id\]=2097&commands\[1594\]=item](http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1594][caf_per_s_id]=2097&commands[1594]=item)

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: i.kostaschuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5707>

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	вівторок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	Після 13.00
	вівторок	15.00-16.00
	середа	До 13.00
	четвер	До 13.00
	п'ятниця	Не проводяться

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Навчальна дисципліна «Стратегічне просторове планування» розкриває актуальні проблеми планування розвитку територій на тривалу перспективу. Акцентується увага на суспільно-географічній сутності стратегічного планування та його ролі в соціально-економічному розвитку регіонів та України загалом. Значна увага приділяється вивченню нормативно-правових аспектів стратегічного просторового планування національного та міжнародного рівнів. Важливе значення в процесі вивчення курсу мають вивчення головних напрямків стратегічного планування використання наявних економічних ресурсів, залучення інвестицій та розвитку різних галузей економіки, а також зростання рівня життя населення.

2. Мета навчальної дисципліни:

Сформувати у студентів систематизовані знання та практичні навички щодо стратегічного просторового планування розвитку різних галузей економіки на локальному, регіональному та національному рівнях.

3. Завдання курсу:

- ✓ розкрити студентам суспільно-географічну сутність “Стратегічного просторового планування” та його роль в соціально-економічному розвитку територій;
- ✓ вивчити особливості, форми, методи та етапи стратегічного просторового планування;
- ✓ ознайомити студентів із основними національними та міжнародними нормативно-правовими актами та особливостями їх використання в процесі стратегічного планування розвитку територій;
- ✓ навчити студентів особливостям стратегічного планування використання природних ресурсів, розвитку різних галузей економіки та соціальної сфери територій;
- ✓ оволодіти практичними навичками стратегічного планування розвитку територій.

4. Пререквізити: Вступ до регіоналістики, Вступ до територіального планування, Основи менеджменту.

5. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **загальні компетентності**, як:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **фахові компетентності**, як:

ФК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів, в тому числі міжнародних, що будуть висвітлювати особливості впливу глобалізації на регіони та просторові моделі їх економіки.

ФК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи та суспільства, а також причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній та педагогічній діяльності;

Програмні результати навчання:

Р07. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових

Р010. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні, а також особливості процесів глобалізації економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства, головні закономірності розвитку глобальних проблем та глобалістики.

Р013. Застосовувати науково-теоретичні та практичні основи регіоналістики, функції, принципи і методи управління регіональним розвитком.

Р016. Уміти володіти навичками комплексного географічного аналізу територій.

Р017. Уміти проводити аналіз регіонального розвитку та давати оцінку регіонального потенціалу.

Р018. Вміти професійно застосовувати географічно-наукові знання і практичні уміння й навички дисциплін фізико- та суспільно-географічно циклу у педагогічній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: сутність понять: стратегічне планування розвитку територій, основні функції та завдання стратегічного планування, нормативно-правові аспекти створення стратегічних планів розвитку територій, роль економічного потенціалу території в її розвитку та вміти планувати його використання.

вміти: практично аналізувати потенційні можливості розвитку територій та вміти створювати стратегічні плани щодо їх розвитку з метою оптимізації територіальної та галузевої структури.

6. Опис навчальної дисципліни

1.6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Стратегічне планування												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	III	6	4	120	2	30	30	-	-	40	20	залік
Заочна	III	6	4	120	2	4	4	-	-	92	20	залік

1.6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних елементів	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Теоретико-методичні аспекти стратегічного планування розвитку територій											
НЕ 1.1. Тема 1. Стратегічне планування розвитку територій: інституційне забезпечення»	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
НЕ 1.2 Тема 2. Основні функції та завдання стратегічного просторового планування	10	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10
НЕ 1.3 Тема 3. Нормативно-правове забезпечення стратегічного просторового планування в Україні та світі	6	2	-	-	-	4	11	-	1	-	-	10
НЕ 1.4 Тема 4. Діяльність органів державної влади в сфері стратегічного планування розвитку територій	10	2	4	-	-	4	21	-	1	-	10	10

НЕ 1.5 Тема 6. Геопланування, районне планування, регіональне планування, територіальне планування..	6	2	-			4	10					10
НЕ 1.6. Тема 6. Просторова структура та функціональне зонування міст. Планування сільських територій.	10	2	4			4	6					6
НЕ 1.7. Розробка стратегії місцевого розвитку	22	2	2		10	8	5					5
Разом за ЗМ1	70	14	14	-	10	32	70	2	2	-	10	56
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 Основи прикладного стратегічного планування розвитку території											
НЕ 2.1 Тема 1. Суспільно- географічні засади дослідження інтегрального потенціалу території..	8	2	-	-	-	6	11	-	1	-	-	10
НЕ 2.2 Тема 2. Формування системи полюсів розвитку та їх фінансове забезпечення в Україні: методологічний асpekt.	12	2	4	-	-	6	11	1	-	-	-	10
НЕ 2.3 Тема 3. . Інтегроване просторове планування. Аналітика містобудівної документації	8	2	-	-	-	6	11	1	-	-	-	10
НЕ 2.4 Тема 4. Стратегічне планування розвитку господарства в регіоні.	12	4	4	-	-	4	11	-	1	-	-	10
НЕ 2.5 Генеральний план населеного пункту.	8	2	-	-	-	6	-	-	-	-	10	7

НЕ 2.6 Тема 6. Впровадження стратегічного плану місцевого розвитку	12	2	4			6						
НЕ 2.7. Тема 7 . Ключові характеристики моніторингу та оцінювання виконання СП	20	2	4		10	4						
Разом за ЗМ 2	80	16	16	-	10	38	61	2	2	-	10	47
Усього годин	120	30	30	-	20	70	120	4	4	-	20	92

6.2.1 Тематика індивідуальних завдань

1. Суспільно-географічна сутність «Стратегічного просторового планування»;
2. Роль «Стратегічного просторового планування» в суспільному розвитку України;
3. Функції стратегічного планування на сучасному етапі суспільного розвитку України;
4. Завдання стратегічного планування на сучасному етапі суспільного розвитку України;
5. Основні етапи «Стратегічного територіального планування»;
6. Види стратегічного планування розвитку територій
7. Актуальні проблеми стратегічного просторового планування в Україні.
8. Особливості нормативно-правового забезпечення стратегічного правового планування в Україні.
9. Конституція України - основа стратегічного просторового планування.
10. Нормативно-правове забезпечення стратегічного планування розвитку територій в Україні.
11. Програма Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (UNHABITAT).
12. Декларація про міста та інші населені пункти в новому тисячолітті.
13. Керівні принципи сталого просторового розвитку Європейського континенту.
14. Глобальна доповідь про населені пункти. Стан міст світу.
15. Діяльність Європейської Конференції міністрів, відповідальних за просторове/регіональне планування (CEMAT).
16. Європейська хартія регіонального/ просторового планування (Торремолінос ька Хартія).
17. Лісабонська Декларація про мережі сталого просторового розвитку Європейського континенту: мости через Європу.
18. Компендіум систем і політики просторового планування Європейського Союзу. Територіальний порядок денний ЄС – 2020.
19. Роль органів державної влади в організації стратегічного планування розвитку територій.

20. Діяльність Верховної Ради України в сфері стратегічного планування розвитку України та регіонів.
21. Діяльність Президента України в сфері стратегічного планування розвитку України та регіонів.
22. Діяльність Кабінету міністрів України в сфері стратегічного планування розвитку України та регіонів.
23. Повноваження обласних органів влади в сфері стратегічного розвитку регіонів.
24. Повноваження територіальних громад в сфері планування стратегічного розвитку.
25. Необхідність взаємодії суб'єктів економічної діяльності та органів державної влади в сфері стратегічного планування розвитку України та регіонів.
26. Особливості стратегічного планування формування та використання мінерально-сировинних ресурсів регіону (за вибором студента).
27. Особливості стратегічного планування формування та використання земельних ресурсів регіону (за вибором студента).
28. Особливості стратегічного планування формування та використання водних ресурсів регіону (за вибором студента).
29. Особливості стратегічного планування формування та використання лісових ресурсів регіону (за вибором студента).
30. Особливості стратегічного планування формування та використання рекреаційно-туристичних ресурсів регіону (за вибором студента).
31. Особливості стратегічного планування формування та використання людського потенціалу регіону (за вибором студента).
32. Особливості стратегічного планування формування та використання трудових ресурсів регіону (за вибором студента).
33. Особливості стратегічного планування розвитку промисловості регіону (за вибором студента).
34. Особливості стратегічного планування розвитку сільського господарства регіону (за вибором студента).
35. Особливості стратегічного планування розвитку транспортної інфраструктури регіону (за вибором студента).
36. Особливості стратегічного планування розвитку туризму та рекреації в регіоні (за вибором студента).
37. Особливості стратегічного планування розвитку соціальної інфраструктури в регіоні (за вибором студента).

6.2.2 Самостійна робота

1. Основні поняття та категорії курсу «Стратегічне просторове планування».
2. Роль географічного стратегічного планування в розвитку суспільства.
3. Основні завдання стратегічного просторового планування в Україні.
4. Конституція України – основа стратегічного просторового планування.
5. Система органів державної влади в Україні.

6. Необхідність взаємодії приватних суб'єктів економічної діяльності з органами влади під час розробки стратегічних планів розвитку територій.
7. Геопланування та його роль в соціально-економічному розвитку.
8. Основні риси та особливості геопланування.
9. Необхідність розвитку соціальної інфраструктури в сільських населених пунктах.
10. Особливості стратегічного планування розвитку соціальної інфраструктури в межах сільських територіальних громад.
11. Партисипація при розробці стратегій розвитку.
12. Визначення пріоритетів, стратегічних цілей та оперативних завдань при розробці місцевих стратегій.
13. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація.
14. Вичерпність мінерально-сировинних ресурсів та актуальні проблеми їх використання.
15. Земельні ресурси та актуальні проблеми їх використання в Україні.
16. Водні ресурси та актуальні проблеми їх використання в Україні.
17. Лісові ресурси та актуальні проблеми їх використання в Україні.
18. Рекреаційно-туристичні ресурси та актуальні проблеми їх використання в Україні.
19. Екологічні проблеми України та необхідність їх вирішення під час розробки стратегічних планів розвитку України та регіонів
20. Демографічні процеси та їх роль у формуванні трудових ресурсного потенціалу України та регіонів.
21. Чинники які найбільше впливають на виникнення полюсів розвитку.
22. Необхідність фінансового забезпечення полюсів розвитку.
23. Землевідведення та землекористування у будівництві.
24. Зонування та типи містобудівних планів.
25. Збереження довкілля та містобудування. Інформаційна інтеграція та доступ до інформації.
26. Дозвільні процедури, проблематика.
27. Промисловість та її роль в соціально-економічному розвитку України та регіонів.
28. Сільське господарство та його роль в соціально-економічному розвитку України та регіонів.
29. Транспортна інфраструктура та її роль в соціально-економічному розвитку України та регіонів.
30. Рекреаційно-туристична діяльність та їх роль в соціально-економічному розвитку України та регіонів.
31. Суспільно-географічна сутність соціальної інфраструктури.
32. Роль соціальної інфраструктури в підвищенні якості життя населення України.
33. Практична цінність генплану для жителів населеного пункту.
34. Роль генерального плану в СП розвитку територій.
35. Розробка та структура основних документів щодо створення стратегічних планів розвитку територій.
36. Роль органів державної влади, громадських організацій та громадян в розробці стратегічних планів розвитку територій.

37. Моніторинг результуючих показників.
38. Моніторинг програм і проектів стратегії.
39. Моніторинг громадської думки.
40. Форми проведення моніторингу (внутрішній, зовнішній, змішаний).

6.2.3 Теми практичних занять

1. Оцінка географічного положення регіону, як основи стратегічного просторового планування.
2. Аналіз нормативно-правового забезпечення стратегічного планування розвитку регіону.
3. Оцінка сучасного стану стратегічного планування розвитку регіону.
4. Аналіз сучасного стану просторової структури поселень регіону.
5. Оцінка потенціалу регіону – основи стратегічного просторового планування його розвитку.
6. Стратегічне планування розвитку основних галузей економіки регіону.
7. Стратегічне планування розвитку соціальної сфери регіону.
8. Стратегічне планування оптимізації просторової організації регіону.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є екзамен (іспит).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку чи екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання іспиту.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (екзамену чи заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Розподіл балів, які отримують студенти за кожен елемент

Поточне оцінювання (аудиторна (лекційний матеріал і практичні роботи) та самостійна робота)														Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
2	6	2	6	2	6	6	2	6	2	6	2	6	6		

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Дронова О. Л. Новий урбанізм у пошуках виходу з урбаністичного колапсу / О. Л. Дронова // Український географічний журнал. – 2015 – № 3. – С. 33–41.
2. Європейська хартія міст 2008 р. (Маніфест нової урбаністики) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.slg-coe.org.ua/wpcontent/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf
3. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна / І. А. Жукович // Статистика України. – К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2015. – N 1. – С. 18–22.
4. Камінська Н. В. Міжнародно-правові джерела муніципального права/ Н. В. Камінська // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2014. – № 3. – С. 87–92.
5. Куйбіда В. С. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи : збірник нормативноправових актів і науково-аналітичних матеріалів / В. С. Куйбіда, В. А. Негода, В. В. Толкованов, Академія муніципального управління, Центр досліджень питань регіонального і місцевого розвитку та сприяння адміністративній реформі, Всеукраїнська Асоціація магістрів державного управління, Українська асоціація місцевих і регіональних влад. – Київ, Видавництво «Крамар», 2009. – 170 с.
6. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування : зміст, еволюція та основні сучасні напрями [текст] / Є. О. Маруняк // Український географічний журнал. – 2014. – № 2. – С. 22–31.
7. ООН-Хабитат. Програма ООН по населенням пунктам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/ga/habitat/>
8. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
9. . Планування територій: Навч. посіб. / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д.С., 2017. – 268 с.
10. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/15HxCaVU4j1mhyOs7lykOpawzgNB5DTU1/view>
11. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України : [монографія] / НАН України. Ін-т регіональних досліджень ; наук. ред. В. В. Борщевський. -Львів, 2012. - 216 с. (Серія "Проблеми регіонального розвитку").

12. Смарт-інновації українських міст // Платформа розвитку міст портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://urbanua.org/dosvid/ukrayinski-pryklady/340>
13. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук] – К. : – 2017. – 121 с.
14. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 88 с.
15. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук, Василь Кашевський, Петро Мавко. – К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 96 с.
16. Территориально-пространственное планирование. Ключевой инструмент развития и эффективного управления с уделением особого внимания странам с переходной экономикой. – Организация Объединенных Наций: Нью-Йорк и Женева, 2008. – 76 с.
17. Ткачук І. Просторове планування сільських територій: законодавче забезпечення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://despro.org.ua/news/experts/detail.php?ID=1285>
18. Чукут С. А. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні / С. А. Чукут, В. І. Дмитренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С. 89–93.
19. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України: ред. кол.: Ю.В. Ковбаснюк (голова) та ін. – К.: Дніпропетровськ, НАДУ – 2012.
20. Немець К. А. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ, 2013. – 225 с.
21. Сонько С. П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми : монографія / С. П. Сонько. – К. : Ніка Центр, 2003. – 287 с.
36. . Топчієв О. Г. Планування території : навчальний посібник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова. – Херсон : Грінь Д. С, 2014. – 268 с.

8.2. Допоміжна

1. Бутко М.П. Регіональні особливості економічних трансформацій в перехідній економіці. – К.: Знання України, 2005. – 476 с.
2. Данилишин Б.М., Клиновий Д.Д., Пепа Т.В. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка України (За наук. ред. Б.М.Данилишина. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект – Поліграф», 2007.
3. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика. – Черкаси: ЧДТУ, 2006. – 311 с.
4. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: Монографія / О.А. Алимов, А.І. Даниленко, В.М. Трегобчук та ін. – К.: Об'єднай. Ін-т економіки НАН України, 2005. – 540 с.
5. Євтушенко О.Н. Державне управління / О.Н. Євтушенко, В.І. Андріян. – 14 Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Ч.1. – 268 с.

6. Інструменти регіонального розвитку в Україні = Regional Development Tools in Ukraine : навч. посіб. / О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко [та ін.] ; за ред. В. М. Вакуленка, О. В. Берданової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Проект партнерства Канада-Україна «Регіон. врядування та розв.». – К. : НАДУ, 2013. – 286 с.

7. Інтегральний потенціал території – теоретичні та практичні аспекти дослідження: монографія / Підгрушний Г.П., Нагірна В.П., Фащевський М.І., Горленко І.О., та ін.; Ін-т географії НАН України. – К., 2012. – 464 с. – Режим доступу: <https://igu.org.ua/sites/default/files/pdf-text/ipt.pdf>

8. *Костащук В.І.* Костащук В.І. Мінерально-сировинні ресурси: сучасний стан та перспективи використання: монографія / Клавдія Кілінська, Володимир Костащук. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. - 184 с.

9. *Костащук В.І.* SWOT – аналіз перспектив розвитку лікувально-оздоровчого туризму (на прикладі санаторію „Брусниця”) / В.І. Костащук, М.І. Костащук, В.В.Лакуста // Науковий вісник Чернівецького національного університету : збірник наукових праць. Чернівці : Чернівецький нац. Ун-т, 2017.- Вип. 793 : Географія. – С.55-64.

10. *Костащук В.І.* Сучасні тенденції використання мінерально-сировинних ресурсів Чернівецької області / К.Й. Кілінська, В.І. Костащук // Історія Української географії всеукраїнський науково-теоретичний часопис. Тернопіль. – Вип. 22. - 2010. – С.128-134.

11. Мазур А.Г. Регіональна парадигма суспільного розвитку. – Вінниця: Книга-Вега, 2007. – 160 с.

12. Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Інструмент для розробки стратегій регіонального розвитку і планів їх реалізації [Електронний ресурс]: Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку України». – Режим доступу: http://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf

13. Налагодження механізмів взаємодії уряду з неурядовими громадськими організаціями : наук.-метод. розробка / С. А. Чукут (наук. кер.), Н. М. Драгомирецька, О. В. Загвойська [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Каф. інформ. політики. – К. : НАДУ, 2011. – 80 с.

14. Сонько С.П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми : монографія / С.П. Сонько. – К. : Ніка Центр, 2003. – 287 с.

9. Інформаційні ресурси.

1. Конституція України. – Режим доступу <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

3. Закон України «Про основи містобудування». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

4. Закон України «Про Генеральну схему планування території України». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

5. Закон України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

6. Концепція розвитку сільських територій. Затверджена розпорядженням КМУ від 23 вересня 2015 р. № 995-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80>
7. Концепція розвитку міста КИЇВ СМАРТ СІТІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kyivsmartcity.com/concept/>
8. ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг) Вулиця для всіх. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://street4all.org.ua/>
9. Офіційне інтернет-представництво Президента України <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
10. Офіційний вебпортал парламенту України <https://www.rada.gov.ua/>
11. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади <https://www.kmu.gov.ua/>
12. Закон України Про надра <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Водний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Земельний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
15. Лісовий кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
16. Закон України Про землі рекреаційного призначення <https://ips.ligazakon.net/document/view/jf7zz00a>
17. Декларация о городах и других населенных пунктах в новом тысячелетии. Принята резолюцией S-25/2 специальной сессии Генеральной Ассамблеи от 9 июня 2001 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_849.